

ЗАКОНИ І ФОРМУЛИ В АСТРОНОМІЇ

Учня групи 11-1
Макаревича Дениса

Закони

□ Перший закон Кеплера. Всі планети обертаються навколо Сонця по еліпсах, а Сонце розташоване в одному з фокусів цих еліпсів.

Другий закон Кеплера. Радіус – вектор планети за однакові проміжки часу описує рівні площині.

Третій закон Кеплера. Квадрати сидеричних періодів обертання планет навколо Сонця (T) відносяться до квадратів їхніх півосей (a),

$$\left(\frac{T_1}{T_2}\right)^2 = \left(\frac{a_1}{a_2}\right)^3.$$

Закон всесвітнього

~~Будь які~~ тіла з масами M і m притягуються із силою, величина якої пропорційна добуткові їхніх мас, та обернено пропорційна квадрату відстані між ними(R).

$$F = G \frac{Mm}{R^2}$$

де G - гравітаційна стала;
 R - відстань між цими тілами

Формула колової швидкості

$$V_s = \sqrt{G \frac{M_{\oplus}}{R_{\oplus} + H}},$$

де $M = 6 \cdot 10^{24}$ кг – маса Землі;

$G = 6.67 \cdot 10^{-11}$ ($N \cdot m^2 / kg^2$) – стала всесвітнього тяжіння;

H – висота супутника над поверхнею Землі;

$R = 6.37 \cdot 10^3$ м – радіус Землі

Формула першої космічної швидкості

$$V_1 = \sqrt{G \frac{M_{\oplus}}{R_{\oplus}}}.$$

де – $M = 61024$ кг – маса Землі;
 $G=6,67 \cdot 10^{-11}$ (Н м²)/кг² – стала всесвітнього тяжіння;
 $R=6,37 \cdot 10^3$ м – радіус Землі.

Формула другої космічної швидкості

$$V_2 = \sqrt{2V_1} = 11,2 \text{ км/с}$$

де V_1 -перша космічна швидкість

Період обертання космічного апарату

$$\frac{T_c^2}{T_M^2} = \frac{a_c^3}{a_M^3},$$

де T_c — період обертання супутника навколо Землі; $T_M = 27,3$ доби — сидеричний період обертання Місяця навколо Землі; a_c — велика піввісь орбіти супутника; $a_M = 380000$ км — велика піввісь орбіти Місяця.

Формула світності зорі

$$L = \frac{E_1}{E_2} = 10^{0,4(5-M)}$$

Де E_1, E_2 -яскравості зір

Формула Погсона

Для будь-яких двох зоряних величин m_1, m_2 буде справедливе таке відношення їх яскравості E_1, E_2

$$\frac{E_1}{E_2} = 10^{0,4(m_2 - m_1)}$$

Формула визначення абсолютної зоряної величини

Абсолютна зоряна величина M визначає яскравість, яку мала б зоря на стандартній відстані 10 пк. Якщо відома відстань до зорі r в парсеках та її видима зоряна величина m , то

$$M = m + 5 - 5 \lg r.$$

Закон Стефана-Больцмана

Закон Стефана-Больцмана дає залежність енергії випромінювання з одиниці площі поверхні в одиницю часу від ефективної температури тіла, що випромінює.

Загальна енергія теплового випромінювання визначається як:

$$Q = \delta T^4$$

Де Q -енергія, що випромінює одиниця поверхні зорі за одиницю часу;

δ -стала Стефана Больцмана;

T^4 -абсолютна температура поверхні зорі.

Формула потужності, що випромінює вся зоря

Потужність, що віпромінює вся зоря з радіусом R , визначається загальною площею її поверхні, тобто:

$$E = 4\pi R^2 \cdot Q = 4\pi R^2 \cdot \sigma \cdot T^4.$$

Формула межі, до якої може
стискатися зоря поки її друга
швидкість не досягне швидкості

$$R_0 = \frac{2GM}{c^2}$$

Де R_0 -границе значення радіуса;
 G -гравітаційна стала;
 M -маса об'єкта;
 $c=300000\text{км/с}$ -швидкість світла

Закон

Габбла

Закон Габбла – закон астрономії, за яким швидкість взаємного віддалення галактик пропорційна відстані між ними. Стала Габбла. $H \approx 70 \text{ км}/(\text{с}^* \text{Мпк})$.

$$V=Hr$$

Де V -швидкість галактики;
 H -стала Габбла;
 r -відстань до галактики в мегаарсеках.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!